

**Dirección Xeral de Formación Profesional e
Ensinanzas Especiais**

**Probas de acceso a ciclos formativos
de grao superior**

Parte específica

**Historia do mundo
contemporáneo**

Índice

1.Formato e duración.....	3
2.Exercicio	3
3.Criterios de avaliación e comentarios	9
3.1 Criterios que se empregan no exercicio.....	9
3.2 Criterios excluídos do exercicio.....	10
4.Solución completa con pautas de corrección e de puntuación	11
Pregunta 1.....	11
Pregunta 2.....	11
Pregunta 3.....	13
Pregunta 4.....	15

1. Formato e duración

A proba constará con catro preguntas cun número variable de cuestións.

O exercicio terá unha duración estimada dunha hora e media.

2. Exercicio

Proba de

Código

CSPE080

Historia do mundo contemporáneo

Control

Poña aquí a etiqueta
de control do exame

(código só en letras)

Historia do mundo contemporáneo

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO SUPERIOR
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte específica
HISTORIA DO MUNDO
CONTEMPORÁNEO
[CS.PE.080]

PÁXINA 1/4

- 1. Diferencie na táboa anexa entre os enunciados seguintes as causas e as consecuencias do Imperialismo. Sinala entre parénteses se as causas son profundas (remotas) ou inmediatas (próximas).**

[2,50 puntos: 0,10 cada causa e consecuencia e 0,10 máis cada causa ben clasificada]

Nacionalismo, Neocolonialismo; crise de superproducción de 1873; Revolución Industrial; proteccionismo; desenvolvemento dos medios de transporte; liquidación do imperio colonial español; Revolución Francesa; Conferencia de Berlín; subdesenvolvemento; Guerra Ruso-Xaponesa; Liberalismo Económico; 1ª Guerra Mundial; revolución demográfica; darwinismo social.

- 1. Diferencie en la tabla anexa entre los enunciados siguientes las causas y las consecuencias del Imperialismo. Señale entre paréntesis si las causas son profundas (remotas) o inmediatas (próximas):* [2,50 puntos: 0,10 cada causa y consecuencia y 0,10 más cada causa bien clasificada]

Nacionalismo, Neocolonialismo; crisis de superproducción de 1873; Revolución Industrial; proteccionismo; desarrollo de los medios de transporte; liquidación del imperio colonial español; Revolución Francesa; Conferencia de Berlín; subdesarrollo; Guerra Ruso-Japonesa; ; Liberalismo Económico; 1ª Guerra Mundial; revolución demográfica; darwinismo social.

Causas	Consecuencias

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO SUPERIOR
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte específica
HISTORIA DO MUNDO
CONTEMPORÁNEO
[CS.PE.080]

PÁXINA 2/4

2. Lea o seguinte e conteste ás cuestións. [3,00 puntos]

“O 21 de outubro de 1917, nunha reunión de militares, a gornición de Petrogrado recoñeceu o soviets da cidade, dirixido por Trotski, como única autoridade. Produciuse unha inmediata reacción do goberno socialdemócrata, que decretou a ilegalización dos bolcheviques e mandou pechar os locais do soviets.

A noite do 24 produciuse un levantamento dirixido polos líderes bolcheviques. Os revolucionarios ocuparon o edificio de correos e rodearon o Pazo de Inverno, sede do Goberno ruso. O día 25, ás 10 da mañá, o comité revolucionario que dirixía o levantamento emitiu unha proclama que dicía: “O poder do Estado pasou ás mans do soviets de Petrogrado (...) agora está asegurada a paz democrática, a eliminación dos latifundios, o control obreiro da produción (...). Viva a revolución dos obreiros, soldados e labregos!”.

Este texto reflicte un dos acontecementos máis importantes da historia do século XX .

a) A que momento histórico se refire o texto e onde acontece? Que é un soviets e cando xorde?
[0,40 puntos]

b) Que causas explican o xurdimento desta revolución? Foi a única acontecida nese ano de 1917? Por que se fala dun goberno socialdemócrata e, se é así, por que non o aceptan os bolcheviques?
[1,25 puntos]

c) Que programa defenden os bolcheviques? Cal é o seu máximo líder? Que influencias ideolóxicas teñen?
[0,60 puntos]

d) Esta revolución dará lugar a un novo país, cal? Que sistema económico-político xurdirá do seu triunfo? Por que di o texto (...) *Viva a revolución dos obreiros, soldados e campesiños!*? Foi así realmente? Explíqueo.
[0,75 puntos]

2. Lea lo siguiente y conteste a las cuestiones. [3,00 puntos]

“El 21 de octubre de 1917, en una reunión de militares, la guarnición de Petrogrado reconoció el soviets de la ciudad, dirigido por Trotski, como única autoridad. Se produjo una inmediata reacción del goberno socialdemócrata, que decretó la ilegalización de los bolcheviques y mandó cerrar los locales del soviets.

La noche del 24 se produjo un levantamiento dirigido por los líderes bolcheviques. Los revolucionarios ocuparon el edificio de correos y rodearon el Palacio de Invierno, sede del Gobierno ruso. El día 25, a las 10 de la mañana, el comité revolucionario que dirigía el levantamiento emitió una proclama que decía: “El poder del Estado pasó a manos del soviets de Petrogrado (...) ahora está asegurada la paz democrática, la eliminación de los latifundios, el control obrero de la producción (...). ¡Viva la revolución de los obreros, soldados y campesinos!”.

Este texto refleja uno de los acontecimientos más importantes de la historia del siglo XX .

a) ¿A qué momento histórico se refiere el texto y dónde acontece? ¿Qué es un soviets y cuándo surge? [0,40 puntos]

b) ¿Qué causas explican el surgimiento de esta revolución? ¿Fue la única acontecida en ese año de 1917? ¿Por qué se fala de un goberno socialdemócrata y, si es así, por qué no lo aceptan los bolcheviques? [1,25 puntos]

c) ¿Qué programa defienden los bolcheviques? ¿Cuál es su máximo líder? ¿Qué influencias ideológicas tienen? [0,60 puntos]

d) Esta revolución dará lugar a un nuevo país, ¿cuál? ¿Qué sistema económico-político surgirá de su triunfo? ¿Por qué dice el texto (...) *¡Viva la revolución de los obreros, soldados y campesinos!*? Fue así realmente? Explíquelo. [0,75 puntos]

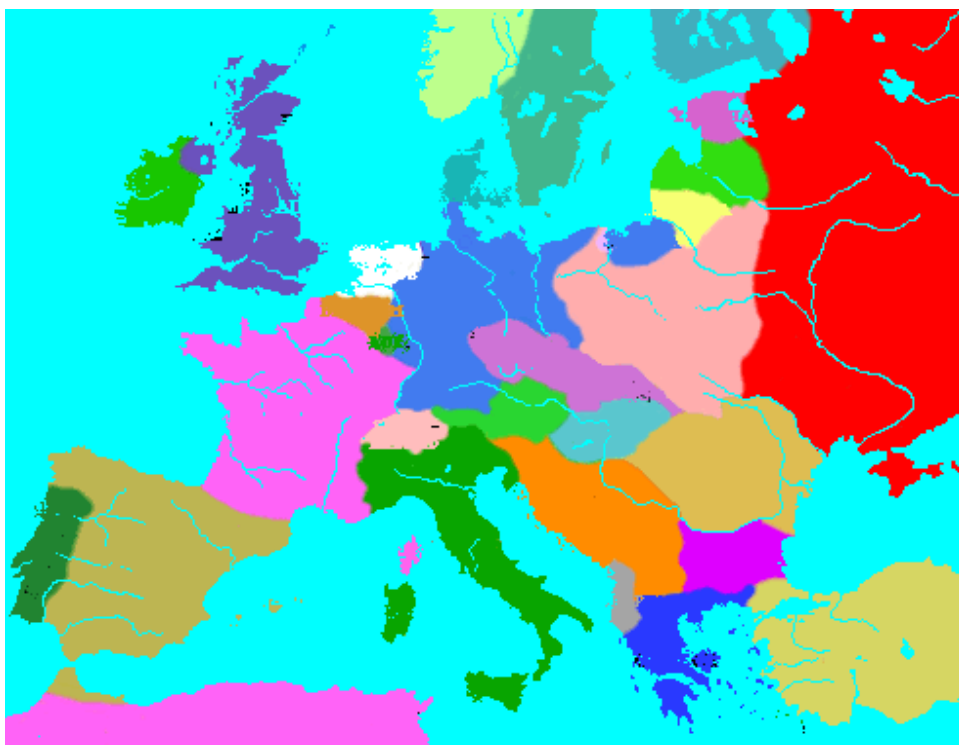
PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO SUPERIOR
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte específica
HISTORIA DO MUNDO
CONTEMPORÁNEO
[CS.PE.080]

PÁXINA 3/4

3. Observe o mapa e conteste ás seguintes cuestións. [1,50 puntos]

- a) En que momento histórico situaría o deseño deste mapa?: acontecemento relevante que propiciou o seu xurdimento e cronoloxía. [0,25 puntos]
- b) Cite tres países que xurdiran a raíz do deseño deste mapa. Que tratados deron lugar a eses países? Por que se teñen en conta as nacionalidades? Quen é o principal impulsor desta idea? Que conflitos territoriais deixaron sen resolver os tratados? Resolvéronse na actualidade? [0,75 puntos]
- c) Que países quedaron descontentos co resultado dos tratados? Por que? Que acontecemento de grande relevancia histórica é consecuencia do deseño deste mapa? [0,50 puntos]

3. Observe el mapa y conteste a las siguientes cuestiones. [1,50 puntos]

- a) ¿En qué momento histórico situaría el diseño de este mapa?: acontecimiento relevante que propició su surgimento y cronología. [0,25 puntos]
- b) Cite tres países que hayan surgido a raíz del diseño de este mapa. ¿Qué tratados dieron lugar a esos países? ¿Por qué se tienen en cuenta las nacionalidades? ¿Quién es el principal impulsor de esta idea? ¿Qué conflictos territoriales dejaron sin resolver los tratados? ¿Se han resuelto en la actualidad? [0,75 puntos]
- c) ¿Qué países quedaron descontentos con el resultado de los tratados? ¿Por qué? ¿Qué acontecimiento de gran relevancia histórica es consecuencia del diseño de este mapa? [0,50 puntos]

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO SUPERIOR
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte específica
HISTORIA DO MUNDO
CONTEMPORÁNEO
[CS.PE.080]

PÁXINA 4/4

4. Lea este texto e conteste ás cuestións. [3,00 puntos]

“Artigo 1.- Os propósitos das Nacións Unidas son:

1. Manter a paz e a seguridade internacionais e, con tal fin, tomar medidas colectivas eficaces para previr e eliminar ameazas á paz, e para suprimir actos de agresión e outros quebrantamentos da paz; e lograr por medios pacíficos, de conformidade cos principios da xustiza e do dereito internacional, o axuste ou arranxo de controversias ou situacións internacionais susceptibles de conducir a quebrantamentos da paz.
2. Fomentar entre as nacións relacións de amizade baseadas no respecto ao principio da igualdade de dereitos e ao da libre determinación dos pobos, e tomar outras medidas para fortalecer a paz universal.
3. Realizar a cooperación internacional na solución de problemas internacionais de carácter económico, social, cultural ou humanitario e no desenvolvemento e o estímulo do respecto aos dereitos humanos e ás liberdades fundamentais de todos, sen facer distincións por motivo de raza, sexo, idioma nin relixión.
4. Servir de centro que harmonice os esforzos das nacións para acadar estes propósitos comúns.”

- a) Que é a ONU? Cando se orixinou? Por que? [0,50 puntos]
- b) Houbo nalgún tempo anterior algún organismo similar á ONU? Cal? Por que motivo xurdiu e que obxectivos propugnaba? Eran similares aos da ONU? [0,50 puntos]
- c) Que países impulsaron a organización da ONU? Como se organiza esta? Explique como é a súa organización (órganos de goberno, institucións internacionais dela dependentes, toma de decisións, etc.). [1,25 puntos]
- d) Hoxe en día, cre que, como di na súa acta fundacional, a ONU é capaz de “(...) manter a paz e a seguridade internacionais”? Por que? Poña exemplos a favor e en contra. [0,75 puntos]

4. Lea este texto y conteste a las cuestiones. [3,00 puntos]

“Artículo 1.- Los propósitos de las Naciones Unidas son:

1. Mantener la paz y la seguridad internacionales y, a tal fin, tomar medidas colectivas eficaces para prevenir y eliminar amenazas a la paz, y para suprimir actos de agresión y otros quebrantamientos de la paz; y lograr por medios pacíficos, de conformidad con los principios de la justicia y del derecho internacional, el ajuste o arreglo de controversias o situaciones internacionales susceptibles de conducir a quebrantamientos de la paz.
2. Fomentar entre las naciones relaciones de amistad basadas en el respeto al principio de la igualdad de derechos y al de la libre determinación de los pueblos, y tomar otras medidas para fortalecer la paz universal.
3. Realizar la cooperación internacional en la solución de problemas internacionales de carácter económico, social, cultural o humanitario y en el desarrollo y el estímulo del respeto a los derechos humanos y a las libertades fundamentales de todos, sin hacer distinciones por motivo de raza, sexo, idioma ni religión.
4. Servir de centro que armonice los esfuerzos de las naciones para lograr estos propósitos comunes.”

- a) ¿Qué es la ONU? ¿Cuándo se originó? ¿Por qué? [0,50 puntos]
- b) ¿Ha habido en algún tiempo anterior algún organismo similar a la ONU? ¿Cuál? ¿Por qué motivo surgió y qué objetivos propugnaba? ¿Eran similares a los de la ONU? [0,50 puntos]
- c) ¿Qué países impulsaron la organización de la ONU? ¿Cómo se organiza ésta? Explique cómo es su organización (órganos de gobierno, instituciones internacionales de ella dependientes, toma de decisiones, etc.). [1,25 puntos]
- d) Hoy en día, cree que, como dice en su acta fundacional, la ONU es capaz de “(...) mantener la paz y la seguridad internacionales”? ¿Por qué? Ponga ejemplos a favor y en contra. [0,75 puntos]

3. Criterios de avaliación e comentarios

3.1 Criterios que se empregan no exercicio

- Identificar as transformacións máis relevantes operadas no século XIX e ata a Primeira Guerra Mundial nos campos demográfico, tecnolóxico, de organización política e económica e de estrutura social, sinalando o seu distinto grao de influencia nunhas ou outras zonas do mundo, o papel hexemónico asumido por algunhas potencias e os conflitos suscitados entre elas.
 - Este criterio valórase na pregunta 1.
- Identificar as normas e os intereses que regulan no século XX as relacións entre os estados, analizando as causas dalgún conflito bélico importante e os principais mecanismos arbitrados ao longo do século para articular as relacións internacionais, e valorando o seu funcionamento con vistas a manter a paz e a seguridade internacionais.
 - Este criterio valórase nas preguntas 2 e 4.
- Analizar a actual configuración da Comunidade Europea, valorando a súa significación e presenza no mundo, e sintetizar a evolución histórica posterior á Segunda Guerra Mundial dalgún dos principais estados actuais da Comunidade.
 - Este criterio valórase na pregunta 4 (cuestión b).
 - **Nota:** non se aplica a segunda parte deste obxectivo: “(...) sintetizar a evolución histórica posterior á Segunda Guerra Mundial dalgún dos principais estados actuais da Comunidade”, dada a dificultade que supón o estudo en profundidade dun país.
- Analizar algún conflito ou cuestión de actualidade, de dimensión internacional, a partir da información procedente de distintos medios de comunicación social, valorando criticamente a disparidade de enfoques e tomando en consideración os antecedentes históricos do problema.
 - Este criterio valórase na pregunta 4 (cuestión d).
- Identificar as diversas causas dalgún feito histórico relevante do século XX, analizar as súas relacións e valorar a importancia relativa dalgunha destas causas desde ópticas tanto coetáneas como historiográficas.
 - Este criterio valórase nas preguntas 2 e 3.
- Sintetizar a evolución histórica dalgún dos países que experimentaron no século XX un proceso de descolonización, identificando os seus principais problemas de tipo cultural, económico, social e político, e establecendo as posibles conexións destes problemas coa experiencia colonial e coas dependencias neocoloniais.
 - Este criterio valórase na pregunta 4 (cuestión d).
- Obter de fontes diversas información sobre o pasado, valorar a súa relevancia e detectar a súa relación cos coñecementos que se traballen na clase, recoñecendo a pluralidade de percepcións e interpretacións dunha mesma realidade histórica.

- Este criterio valórase nas preguntas 1, 2, 3 e 4.
- **Nota:** este criterio, dado que pretende unha relación entre a obtención e valoración de información cos coñecementos que se traballen na clase, é moi difícil de avaliar en sentido estrito (dada a diversidade de procedencia dos examinandos), pero si se considera que é posible avaliar, dun modo máis xeral, a través da utilización e da análise de diferentes fontes de información, como acontece con esta proba.

3.2 Criterios excluídos do exercicio

- Situar cronoloxicamente e distinguir as características dos períodos de expansión e recesión que experimentou a economía mundial contemporánea. Determinar, a través dun caso significativo, as implicacións que os períodos dun e doutro signo teñen nas relacións sociais, nos modos de vida, no consumo, na ocupación e na política internacional.
 - **Nota:** este criterio de avaliación non se aplica debido a que non se corresponde cos contidos esixidos.

4. Solución completa con pautas de corrección e de puntuación

Pregunta 1

[2,50 puntos: 0,10 cada causa e consecuencia; 0,10 cada causa ben clasificada como remota ou próxima]

R	CAUSAS	CONSECUENCIAS
	Nacionalismo (remota).	Neocolonialismo.
	Revolución Industrial (remota).	Liquidación do imperio colonial español.
	Revolución Francesa (remota).	Subdesenvolvemento.
	Liberalismo económico (remota).	Guerra ruso-xaponesa.
	Revolución demográfica (remota).	Primeira Guerra Mundial
	Crise de superproducción de 1873 (próxima).	
	Proteccionismo (próxima).	
	Desenvolvemento dos medios de transporte (próxima).	
	Conferencia de Berlín (próxima).	
	Darwinismo social (próxima).	

Pregunta 2

- a) [0,40 puntos] Orixe da Revolución Soviética.
 - Resposta parcial 1 [0,20]: este texto fai referencia á Revolución Soviética, que acontece en Rusia en 1917.
 - Resposta parcial 2 [0,20]: un soviets ou consello é un órgano revolucionario integrado por representantes dos obreiros das fábricas, dos soldados e, máis tarde, dos labregos. O primeiro soviets foi creado en San Petersburgo ou Petrogrado, dirixido por Trotski, en 1905, a raíz da revolución dese mesmo ano.
- b) [1,25 puntos] Causas e evolución das revolucións de 1917.
 - Resposta parcial 1 [0,50 puntos]. Causas económicas: repercusión da Primeira Guerra Mundial, descenso da produción industrial, inflación e diminución da terra cultivable. Causas sociais: fracaso da modernización do campo (fracaso das reformas de Stolipin), disturbios nas grandes cidades polo desabastecemento e a carencia de víveres e fortes perdas demográficas por mor do conflito bélico. Causas políticas: limitacións do réxime

pseudoconstitucional (disolución da Duma), autocracia tsarista e aumento do nacionalismo (finlandés, polaco, ucraíno, etc.), debido á crecente rusificación.

- Resposta parcial 2 [0,25 puntos]. No ano 1917 desenvólvense dous procesos revolucionarios: un en febreiro e outro en outubro (ao que fai alusión o texto). A revolución de febreiro tivo un carácter burgués.
- Resposta parcial 3 [0,50 puntos]. No texto fálase dun goberno socialdemócrata porque na revolución de febreiro, de carácter burgués, se fai co poder (obrigando a abdicar o tsar) o partido KDT (Partido Constitucional Democrático), que proclama unha república e organiza un goberno provisional, do que tamén forma parte Kerenski, membro do partido socialrevolucionario (PSR ou eserista). Pero se o poder legal o ostentaba o goberno provisional, que representaba os intereses da burguesía, o poder real, porén, era exercido polo soviets de Petrogrado, dominado por socialrevolucionarios e menxeviques, que sostíña o goberno á vez que esixía reformas democráticas. É dicir, había unha dualidade de poderes. A partir da primavera fórmanse varios gobernos de coalición con cadetes, menxeviques e eseristas. Estes gobernos non son aceptados polos bolxeviques porque consideran que non resolven o principal problema de Rusia nese momento, que é a participación na Primeira Guerra Mundial e, con iso, os problemas derivados: descomposición do exército, revoltas labregas, desesperación dos obreiros, etc. En resumo, había unha ausencia das reformas prometidas en febreiro.
- c) [0,60 puntos] Os bolxeviques.
 - Resposta parcial 1 [0,25 puntos]. O programa bolxevique sostíña que, dada a debilidade da burguesía rusa, a clase obreira (alianza do proletariado cos labregos) debía e podía substituíla como forza revolucionaria. Podía, xa que logo, producirse unha revolución obreira sen intervención da burguesía, é dicir, sen revolución burguesa previa. Os soviets serían a célula de goberno do futuro Estado Obreiro en Rusia en lugar do parlamento (duma) burgués. Os labregos cumprían para o triúnfo da revolución. A crise bélica podía dar lugar á revolución, sempre e cando a propaganda actuara con efectividade sobre os soldados. Un partido moi disciplinado, o Partido Bolxevique, debía actuar como forza revolucionaria, por medio dos soviets.
 - Resposta parcial 2 [0,10 puntos]. Vladimir Illich Ulianov, Lenin.
 - Resposta parcial 3 [0,25 puntos]: as influencias ideolóxicas presentes en Lenin, e no partido bolxevique, son marxistas, como tamén o son no partido menxevique. Parten da teoría da revolución social de Marx, con colectivización dos medios de produción e dos intercambios, e ditadura do proletariado por medio da revolución. Pero, se os menxeviques seguen a pura ortodoxia marxista (dominio burgués previo á revolución dos obreiros e imposición da ditadura do proletariado), os bolxeviques, como se citou na anterior resposta, non pensan igual. Para eles non cómpre o dominio burgués previo (algo moi difícil en Rusia pola escaseza e a debilidade da burguesía) se se conta cun grupo de traballadores, no campo e na cidade, moi disciplinados e adoutrinados, organizados en soviets, que poden acelerar a instauración da ditadura do proletariado. Para iso precisaban o apoio dos labregos, grupo social maioritario en Rusia, dada a debilidade numérica do proletariado pola escasa industrialización.
- d) [0,75 puntos] Instauración da URSS.

- Resposta parcial 1 [0,10 puntos]. A revolución dará lugar ao xurdimento dun novo país en 1918, a RSFSR (República Socialista Federativa Soviética Rusa), que en 1922 pasou a denominarse Unión de Repúblicas Socialistas Soviéticas (URSS).
- Resposta parcial 2 [0,15 puntos]. O sistema político-económico xurdido do triúnfo da revolución bolxevique en Rusia será o comunismo ou socialismo.
- Resposta parcial 3 [0,25 puntos]. No texto fálase da “(...) revolución dos obreiros, soldados e labregos” porque son estes os integrantes dos soviets que se fan co poder a partir de outubro de 1917. As primeiras medidas tomadas por Lenin, que xa apuntara nas súas Teses de Abril de 1917, colman os anhelos dos obreiros, soldados e labregos: acadado o poder produciríase a nacionalización das terras, os bancos e as empresas importantes, control obreiro destas, anulación das débedas contraídas polo Estado con institucións ou gobernos estranxeiros e implantación da xornada de oito horas. Ademais, asinou a paz con Alemaña (Tratado de Brest-Litovsk, marzo de 1918). Non se debe esquecer que a maioría dos integrantes das tropas do exército, dos soldados, estaba composta por labregos.
- Resposta parcial 4 [0,25 puntos]. Malia as primeiras medidas favoreceran eses colectivos, ou pareceran favorecerlos, na práctica a revolución, nun primeiro momento, ten como obxectivo fundamental o incremento da produción en todas as ordes, sobre todo de bens alimentarios, para asegurar as subministracións destinadas ás cidades e ao exército (Guerra Civil). Para isto instáurase o “comunismo de guerra”, nacionalízase a industria, queda prohibido o comercio privado, elimínase parcialmente a moeda, instauranse os “sábados comunistas” na industria, os obreiros traballan cinco horas de balde para o Estado, sucédense as requisas estatais de produtos agrícolas para poder pagar en especie e contrólanse estreitamente os labregos (o marxismo nunca tivo demasiada confianza revolucionaria nel; Lenin, no VIII Congreso dos Soviets chegou a dicir: “emprenderemos agora unha campaña militar contra os vestixios da rutina, da ignorancia e da desconfianza das masas labregas”). Todo isto realizábase nunha organización consonte módulos militares. Na maioría dos casos a resposta foi a indisciplina, o absentismo ou a pasividade, pero o goberno respondeu cun control político férreo e a represión levada a cabo pola Tcheka, que se creara nos primeiros días tras a revolución “contra os contrarrevolucionarios, a especulación e a sabotaxe”. O comunismo de guerra supuxo un auténtico fracaso económico: descendeu a produción, subiron os prezos, o comercio reduciuse case á nada, deteriorouse a moeda (o rublo valía 13.000 veces menos que en 1914), as cidades seguiron desabastecidas e ata a poboación descendeu espectacularmente. Isto ha impor, en 1921, unha viraxe cara ao que se coñece como NEP, Nova Política Económica, o que supón o abandono do comunismo de guerra. Durante o stalinismo, implantáronse os “plans quinquenais” que, cunha política de baixos prezos para o agricultor e altos para o consumidor, pretendía asegurarse a acumulación de capitais, que permitirían o gran obxectivo económico do estalinismo que era a industrialización; unha industrialización baseada en grandes complexos dirixidos polo Estado: “A industrialización ía ser construída sobre os labregos” (René Girault).

Pregunta 3

- a) Cronoloxía e orixe do mapa [0,25 puntos]: 1919 - Primeira Guerra Mundial.

- b) Novo deseño do mapa [1,00 punto].
 - Resposta parcial 1 [0,30 puntos: 0,10 cada país]: Iugoslavia, Checoslovaquia, Polonia, Finlandia, Letonia, Lituania, Estonia e Irlanda.
 - Resposta parcial 2 [0,20 puntos: 0,10 cada exemplo]: Tratado de Versalles con Alemaña, o máis importante; Tratado de Saint Germain con Austria; Tratado de Neully con Bulgaria; Tratado de Trianon con Hungría; Tratado Sèvres con Turquía; Tratado de Brest-Litovsk con Rusia.
 - Respostas parciais 3 e 4 [0,20 puntos]. Neste mapa téñense en conta as nacionalidades porque se pensa que é un dos problemas que deu orixe á Primeira Guerra Mundial, sobre todo o conflito nos Balcáns, derivado da ambición das grandes potencias sobre esta zona. En 1918, antes de que remate a guerra, o presidente estadounidense W. Wilson publicará os Catorce Puntos que, ao seu parecer, deben ser a base para a futura paz, ente os que está o da libre determinación dos pobos e o respecto ás nacionalidades.
 - Resposta parcial 5 [0,15 puntos]. Realmente era moi complicado dar satisfacción a todas as nacionalidades, dado que Europa central era, e é, un crebacabezas étnico de difícil resolución. Creouse o Estado de Checoslovaquia, de xeito artificial, xuntando checos, eslovacos e rutenos, ademais dunha minoría alemana moi importante. Tamén é de nova creación o Estado Iugoslavo, formado en torno a Serbia, pero que reunía serbios, croatas, eslovenos, bosnios, montenegrinos e macedonios. Realmente había un conglomerado étnico, pero pensouse que eran máis viables os estados grandes. Estes estados, sobre todo o Iugoslavo, seguiron a ser moi conflictivos.
 - Resposta parcial 6 [0,15 puntos]. Na actualidade, o problema de Checoslovaquia resolveuse a partir de 1993, cando o estado se separou en dous novos: República Checa e Eslovaquia. O problema de Iugoslavia foi máis grave: nos anos 90 comezou unha guerra, impulsada por Serbia, moi sanguenta e cruel, que rematou coa independencia de Iugoslavia (Serbia e Montenegro), Eslovenia, Croacia, Bosnia-Herzegovina e Macedonia. Actualmente Iugoslavia tamén desapareceu e persisten Serbia e Montenegro, aínda xuntos, como estado federal, pero en proceso de separación para os próximos anos.
- c) [0,25 puntos] Conflitos derivados do novo mapa.
 - Respostas parciais 1 e 2 [0,15 puntos]. Os países que amosaron un maior descontento co resultado dos tratados foron Italia (aínda que era unha potencia vencedora) e Alemaña. A Italia só lle correspondeu o Tirol e a cidade de Trieste, polo que, malia ser unha potencia vencedora, non se sentiu satisfeita co engrandecemento de Serbia e reivindicou a cidade de Fiume, que acabou ocupando en 1924, baixo o fascismo. Alemaña non aceptou o Tratado de Versalles (o que acusou de *diktat*) posto que perdeu Alsacia e Lorena, que cedeu a Francia, así como Eupen e Malmedy a Bélxica, Schleswig a Dinamarca, e a Polonia cedeulle a Posnania e territorio para crear o “corredor polaco” ata a cidade libre de Danzig, que abría unha saída ao mar para Polonia, pero separaba Prusia Oriental do resto do territorio alemán.
 - Resposta parcial 2 [0,10 puntos]. Como consecuencia da non aceptación do Tratado de Versalles, en 1939 Alemaña invade Polonia, o que dá lugar ao estoupido da Segunda Guerra Mundial (en 1938, Hitler, dirixente alemán, xa anexionara Checoslovaquia, aducindo que lles pertencía pola poboación de orixe alemana que vivía nos Sudetes).

Pregunta 4

- a) [0,50 puntos] A fundación da ONU.
 - Resposta parcial 1 [0,10 puntos]. ONU: Organización das Nacións Unidas.
 - Resposta parcial 2 [0,15 puntos]. A ONU xorde en abril de 1945, antes de que rematase a Segunda Guerra Mundial, na Conferencia de San Francisco (asinada por 51 países).
 - Resposta parcial 3 [0,25 puntos]. Tratábase de crear un organismo internacional, supranacional, que tivese como obxectivo básico evitar unha nova guerra (tras a masacre que supuxera a Segunda Guerra Mundial) e manter a paz e a seguridade internacionais.
- b) [0,80 puntos] Outros organismos supranacionais.
 - Resposta parcial 1 [0,50 puntos]. A Sociedade de Nacións (SDN) xurdiu tras a Primeira Guerra Mundial (xaneiro de 1920). Era un dos puntos do presidente Wilson. Tiña, igual ca a ONU, como obxectivo solucionar os problemas internacionais de xeito pacífico, mediante a arbitrase e a negociación, boicoteando e sancionando os países que non respectasen as súas decisións. A súa sede estaba en Xenebra (Suíza).
 - Resposta parcial 2 [0,10 puntos]. O organismo supranacional de ámbito estritamente europeo é a Unión Europea.
 - Resposta parcial 3 [0,20 punto]. O antecedente da UE é a CEE, que xurdiu no ano 1957 coa sinatura do Tratado de Roma. Os países fundadores foron: Francia, Alemaña, Italia e os do Benelux (Bélxica, Países Baixos e Luxemburgo).
- c) [1,20 puntos] Organización da ONU.
 - Resposta parcial 1 [0,20 punto]. Os países que asinaron orixinariamente a Organización das Nacións Unidas foron 51, pero fundamentalmente os seus impulsores foron a Unión Soviética (URSS) e os Estados Unidos de América.
 - Resposta parcial 2 [1,00 punto]. Órganos actuais da ONU:
 - Asemblea Xeral, integrada por representantes de todos os países membros, é o seu órgano supremo. Todos os membros da ONU teñen dereito ao voto nela, polo que a influencia dos países non europeos foi grande (foro de exposición de problemas para os países subdesenvolvidos). Reúnese unha vez ao ano (sesión ordinaria) e, cando sexa preciso, en sesión extraordinaria.
 - Consello de Seguridade. Estivo formado primeiro por once membros e despois por 15. É o órgano executivo da organización. Ten cinco membros permanentes (Gran Bretaña, Francia, China, Estados Unidos e a URSS -Rusia desde 1991-) con dereito a veto. O resto dos membros son elixidos pola Asemblea Xeral cada dous anos. Poden reunirse, con carácter de urxencia, para tratar conflitos bélicos.
 - Secretaría Xeral, con carácter permanente. Ten un papel mediador nas crises e nos conflitos internacionais. A súa designación, por un período de cinco anos, adoita basearse nun compromiso entre os países presentes. O actual secretario xeral é Kofi Annan.
 - Organismos especializados. A ONU conta con axencias e organismos especializados no tratamento de problemas concretos. Exemplos: Tribunal Internacional de Xustiza da Haia, que arbitra cuestións e litixios; UNESCO, que trata de asuntos de cul-

tura e educación; FAO, que ten como misión atender aos problemas alimentarios do mundo; FMI (Fondo Monetario Internacional); OIT (Organización Internacional do Traballo); OMS (Organización Mundial da Saúde); UNICEF (Fondo das Nacións Unidas para a Infancia); etc. Ademais, existen unhas forzas armadas dependentes desta organización: os Cascos Azuis.

- d) [0,50 puntos] A ONU na actualidade
 - Resposta parcial 1 [0,20 puntos]. Trátase dunha opinión persoal que, por tanto, vai depender de cada examinando.
 - Resposta parcial 2 [0,30 puntos]. Tamén é variable en función dos casos, pero poderíanse citar como exemplos positivos a intervención da ONU no conflito iugoslavo nos anos 90, co envío de Cascos Azuis para pacificar a zona (aínda presentes nel). En contra poderían citar, como exemplos máis recentes, o fracaso da ONU para articular solucións coas que lograr a paz no conflito de Israel e Palestina ou, máis recentemente, a incapacidade para evitar a guerra de Iraq (pola capacidade de veto dos membros permanentes do Consello de Seguridade).